

Aan de gemeenteraad Waalre

Uw brief van

Uw kenmerk

Afdeling/Ambtenaar
Bedrijfsvoering/S.
Cannemeijer

Onderwerp

Ons kenmerk

Datum

Jaarverslag Twinning Ishøj

VERZONDEN 13 MAART 2017

Geachte leden van de raad,

Hierbij treft u aan het jaarverslag van het eerste jaar dat de gemeente Waalre een formele stedenband heeft met de gemeente Ishøj in Denemarken. Deze stedenband bestond al langere tijd informeel, maar is op 9 mei jl. door tekening van een twinning overeenkomst door burgemeester Jan Brenninkmeijer van Waalre en burgemeester Ole Bjørstorp van Ishøj bekrachtigd. Deze twinning overeenkomst is als bijlage 1 bij dit verslag gevoegd.

Ter voorbereiding op de formalisering van de stedenband is op 13 en 14 december 2015 nog een bestuurlijk bezoek afgelegd aan Ishøj. Met de raadsinformatiebrief van 11 januari 2016 bent u hierover afzonderlijk geïnformeerd.

In dit jaarverslag wordt u chronologisch geïnformeerd over de activiteiten die het afgelopen jaar in het kader van de stedenband hebben plaatsgevonden. Tevens wordt u geïnformeerd over de organisatorische en financiële kant van de stedenband.

1. Bestuurlijk bezoek Ishøj aan Waalre

Van zondag 8 mei 2016 tot en met dinsdag 10 mei 2016 was een bestuurlijke / ambtelijke delegatie uit Ishøj bestaande uit 7 personen te gast in Waalre. Het betrof de burgemeester, de gemeentesecretaris, 3 raadsleden, de secretaresse van de burgemeester en de ambtelijk coördinator. De Deense delegatie is zondagmiddag opgehaald bij hotel Van der Valk en naar het Waalres Museum gebracht. Eerder op de dag waren zij geland op Schiphol. Vrijwilligers van het museum hebben het gezelschap op een prettige wijze ontvangen en de heer Flip de Wilde heeft vervolgens een interessante inleiding gegeven op een stuk cultureel-historisch erfgoed van Waalre en al hetgeen te zien is in het museum. Een goede start als nadere kennismaking met Waalre. Vervolgens heeft het gezelschap, na een drankje op het

terras van de Wolderse Wever, een bezoek gebracht aan de nieuwe en aan de oude Willibrorduskerk. De uitleg die gegeven werd door de heer Tini van Oord van het Waalres Erfgoed in de oude Willibrorduskerk werd bijzonder gewaardeerd. Voor een deel van de groep was de klim in de toren letterlijk en figuurlijk een hoogtepunt van het bezoek. Later is de dag afgesloten met een diner in restaurant Lugar in Waalre, waarna de gasten naar hun hotel zijn gebracht.

Het zwaartepunt van het programma lag op 9 mei en was vrij zakelijk en vol. Dit omdat het uitgangspunt van de stedenband is dat er een duidelijke meerwaarde moet zijn voor alle deelnemers. In de ochtend is gestart met een gezamenlijk ontbijt. Hiervoor waren MT, college en raad uitgenodigd. Dit om snel een kennismaking met de delegatieleden mogelijk te maken. Formeel is vervolgens stilgestaan bij het aangaan van de stedenband door het hijsen van de Deense, de Nederlandse en de Waalrese vlag en het tekenen door beide burgemeesters van de twinning overeenkomst.

Hierna is in de raadszaal een aantal presentaties gegeven. De heer Kees de Zeeuw heeft iets verteld over de Kracht van Waalre, de heer Peter Oolbekkink over Waalre als beste woongemeente en de heer Freek Compagne over Waalre als netwerkgemeente en het nieuwe gemeentehuis. De gemeentesecretaris van Ishøj, de heer Anders Hvid Jensen heeft vervolgens een presentatie verzorgd over Ishøj.

De Deense delegatie is toen, begeleid door een Waalrese vertegenwoordiging, in een bus gestapt en heeft als eerste een bezoek afgelegd aan Activiteiten- en Ontmoetingscentrum De Pracht, waar de heer Hans van Balen uitleg heeft gegeven over wat de Pracht doet voor inwoners van Waalre met de vele vrijwilligers die daar actief zijn. Het Appeltje van Oranje, dat nog maar kort daarvoor was ontvangen, was een mooie aanleiding om aan te geven hoe bijzonder De Pracht is. Wethouder Hanneke Balk heeft daarna het gezelschap bijgepraat over de transities in het sociale domein en het project Goed voor Mekaar. De Deense gasten waren zeer geïnteresseerd in de Waalrese aanpak en direct is een bezoek van de "Social Committee" uit Ishøj aan Waalre vastgelegd. Dit bezoek zal op 13 en 14 maart 2017 plaatsvinden en de voorbereidingen hiervoor zijn gestart. Vanuit Waalre is de uitdrukkelijke wens uitgesproken dat deze commissie dan ook presenteert hoe men in Ishøj omgaat met de (vergelijkbare) uitdagingen in het sociaal domein, om zo een maximaal rendement uit het bezoek te halen. Dit is toegezegd.

Aansluitend op de rondleiding door De Pracht hebben beide burgemeesters kort met een verslaggever van het Eindhovens Dagblad gesproken over de stedenband die die ochtend aangegaan was. Dit heeft geresulteerd in een artikel in het Eindhovens Dagblad.

Na een lunch bij restaurant Lugar en het uitwisselen van relatiegeschenken (burgemeester Jan Brenninkmeijer heeft een glazen karaf met glaasjes ontvangen en door hem is aan burgemeester Ole Bjørstorp een vaas in de vorm van Nederland overhandigd), is een kort bezoek aan het Meeuwven gebracht, voor een korte wandeling. Vervolgens is het gezelschap weer in de bus gestapt en is via de N69 naar Den Hof gereden, waar men is bijgepraat over de laatste ontwikkelingen op beide onderwerpen. Dat is ook gebeurd bij het oude gemeentehuis, het fietspad Oude Spoorbaan en Waalre-Noord. Via de High Tech Campus is de bus vervolgens naar 't

Loon gereden, alwaar het gezelschap een drankje heeft gedronken bij herberg 't Loon.

Om 16.30 uur was er een ontvangst in de Volmolen waar een rondleiding is gegeven. Met een hapje en drankje is daar het programma beëindigd. Hiervoor waren wederom MT, college en raadsleden uitgenodigd. Om 18.30 uur is afscheid van de Deense delegatie genomen, die daarna zelf op eigen gelegenheid de avond heeft doorgebracht. Na nog een overnachting in hotel Van der Valk zijn de Denen dinsdagochtend vroeg vanaf Eindhoven Airport terug gevlogen naar Kopenhagen.

Bevindingen bestuurlijk bezoek Ishøj aan Waalre

Onze Deense gasten hebben bij het afscheid, maar ook daarna via mail laten weten dat ze het bezoek aan Waalre als zeer positief hebben ervaren. Getracht is een zo informatief mogelijk programma samen te stellen en zo veel mogelijk aan te sluiten bij de thema's die eerder benoemd zijn als centrale thema's in onze stedenband. Toch menen wij dat een volgend bezoek nog informatiever en het rendement voor beide partijen nog hoger kan zijn. Een element dat hierbij naar voren kwam is de kennis van de Engelse taal van deelnemers aan de uitwisseling. In de Deense delegatie zaten twee personen (raadsleden) die geen Engels spraken. Wij nemen dit mee als aandachtspunt naar volgende bezoeken en zullen bevorderen dat alle deelnemers Engels spreken en mocht dat onverhoopt toch niet het geval zijn, dat er dan een tolk aanwezig is.

Gebleken is dat de organisatie van dit bezoek een flinke tijdsinvestering heeft gevraagd. Het is goed hiermee bij toekomstige plannings rekening te houden.

2. Jaarlijkse Twin Town Meeting Ishøj

Op 16 en 17 juni 2016 heeft de jaarlijkse Twin Town Meeting in Ishøj plaatsgevonden. Ishøj ontvangt daar jaarlijks haar partnersteden. Het betreft de steden Svedala en Haninge in Zweden, Bad Salzungen in Duitsland, Trzebinia in Polen en Cihanbeyli in Turkije. Waalre was dit jaar voor het eerst uitgenodigd. Het thema was "Environment, green growth, urban planning and citizen involvement". Wethouder Paul Van Liempd (portefeuillehouder milieu) en de heer Albert Burggraaf hebben deze bijeenkomst bijgewoond.

Het programma zag er op hoofdlijnen als volgt uit:

Dag 1

- Welkom door burgemeester Ole Bjørstorp
- Ambtelijke presentaties:
 - Klimaatadaptatie en openbare ruimte
 - Nieuwe vorm van afvalinzameling
 - Groene groei en economische ontwikkeling
- Rondleiding Arken (museum moderne kunst)
- Excursies (kustlijn, nieuwe economische ontwikkelingszone)
- Officieel diner

Dag 2

- Ambtelijke presentatie: Groen bouwen en ruimtelijke ontwikkeling
- Presentatie Waalre: afvalproef / afvalfiets
- Wandelexcursie via woonwijk, school naar sportcomplex
- EU-office Copenhagen: mogelijkheden EU fondsen en samenwerking
- Evaluatie

Bevindingen Twin Town Meeting van wethouder Paul van Liempd:

"De ambtelijke presentaties waren zeer inhoudelijk; welke keuzes zijn gemaakt en hoe leiden deze keuzes tot de uitvoering(-spraktijk)?

Met betrekking tot *klimaatadaptatie* was interessant te zien hoe men door middel van overloopgebieden (of gebiedjes) de toestroom naar het riool probeert te reguleren. Deze presentatie is ambtelijk gedeeld met Waalre

Met betrekking tot *afvalinzameling* viel op dat, waar Waalre in haar proef kiest om containers onaantrekkelijk te maken, Ishøj juist kiest voor grootschalige uitrol van 3 containers per woning. De betrokken ambtenaar is op ons verzoek ook aanwezig geweest bij onze presentatie en er zijn contactgegevens uitgewisseld.

De *groene groei* presentatie was interessant maar erg specifiek voor het stedelijk gebied rond Kopenhagen.

Bij het *officiële diner* werden presentjes uitgewisseld en hielden de delegatieleiders korte dankwoordjes. Dankzij wat improvisatie kwamen we hier wel uit, maar voor een volgende keer: zorg voor minimaal 1 presentje per deelnemende gemeente (evt. iets speciaals voor de gast gemeente).

De presentatie van de *afvalproef / afvalfiets* werd door iedereen zeer gewaardeerd. We hebben hier uitgebreid de complimenten voor ontvangen. Hier ontstond voor het eerst ook echt discussie, met name over de ambitie die Waalre zich gesteld heeft (5% restafval). Alle aanwezige gemeente wilden graag op de hoogte gehouden worden over het verloop van de proef. Het zelf geven van een inbreng leidt tot waardering en is voor een volgende keer ook zeker aan te bevelen.

De presentatie over *EU-fondsen* was interessant, maar bij gebrek aan initiatieven om ook daadwerkelijk samen te gaan werken (hier was geen voorwerk op gedaan) werd het weinig concreet.

Bij de *evaluatie*, die helaas voor een groot deel in het Deens verliep, werd ook gevraagd welke onderwerpen er voor een volgende meeting leven. Wij hebben het onderwerp 'zorg' aangedragen. Vanuit Ishøj is er in ieder geval interesse om op het gebied van pleegzorg / verzorgingshuizen van Waalre te leren.

Afsluitend

Iedere uitwisseling maakt je rijker. Zeker een uitwisseling waarbij meerdere landen betrokken zijn, waarbij het openbaar bestuur toch weer overal iets anders werkt. Aan de andere kant is het ook aardig om te zien dat de dilemma's vaak hetzelfde zijn; hoe betrek je je inwoners, hoe betaal je de opgave die altijd groter is dan je budget, hoe ga je om met verschillen in politiek inzicht?

Op inhoud hebben we geen inzichten verworven die zo vernieuwend zijn dat je die niet in Nederland had kunnen opdoen. Meer interactie, door meer presentaties door

andere deelnemende gemeenten of door een wat meer prikkelende presentatie (minder technisch, meer politiek) had wellicht tot meerwaarde kunnen leiden.

Wij denken dat we door de bijdrage die we zelf geleverd hebben Waalre en de regio in bij alle deelnemers op een positieve manier onder de aandacht gebracht te hebben. Andersom heeft de meeting en de wijze waarop Ishøj zich gepresenteerd heeft ook ons beeld ten opzichte van Ishøj ten positieve veranderd”.

3. Cup Denmark

Ieder jaar wordt in Ishøj het grootste internationale voetbaltoernooi gehouden van Denemarken. Aan dit toernooi doen 170 jeugdteams uit 35 landen mee, waaronder Brazilië, USA, Rusland, Roemenië, Finland en Zweden. De Gemeente Ishøj is niet de organisator, dat is een particulier evenementenbureau, maar Ishøj faciliteert wel dat haar partnersteden hier aan deel kunnen nemen. De doelstelling is kinderen in contact brengen met kinderen van andere nationaliteiten.

Dit jaar was de gemeente Waalre uitgenodigd met twee teams te komen. Het toernooi vond plaats van donderdag 28 juli 2016 tot en met zondag 31 juli 2016. DVS en RKVV Waalre hebben ieder een A-team afgevaardigd. Met een touringcar is de reis naar Denemarken gemaakt. De Gemeente Waalre heeft bijgedragen in de reiskosten. De toernooikosten en de verblijfskosten worden door de gemeente Ishøj gedragen.

Hieronder enkele zinsneden uit de evaluatie van de heer Pieter van der Heijden, bestuurslid van DVS:

“Voor de jongens in het samengestelde team van A- en B-spelers die meegegaan zijn, was het wel een hele ervaring. Ze hebben toch 3 internationale wedstrijden gespeeld, tegen ploegen uit Hongarije, Oekraïne en Palestina. Ook een wedstrijd tegen dorpsgenoot RKVV Waalre. Een derby is ook leuk, maar dan toch iets minder speciaal”

“Ze hebben in ieder geval veel plezier gehad. Sommigen hebben nog iets van Kopenhagen gezien, anderen alleen het sportpark, de kroegen van Ishøj en de sporthal waarin ze sliepen (samen met vooral 8-jarigen, dat was niet helemaal een gelukkige combinatie). Al met al een mooie en sportieve ervaring!”

“Een idee voor de volgende keer is om er vanuit de gemeente meer ruchtbaarheid aan te geven, zodat het idee van de zuster gemeenten Waalre en Ishøj beter naar voren komt. Hiermee komen de beide sportverenigingen ook nog een leuk en betrokken in het nieuws”.

Uit Denemarken is het bericht gekomen dat de Cup Denmark in 2017 niet meer georganiseerd zal worden in Ishøj. Daarmee hoeft de afweging voor 2017 niet meer gemaakt te worden andere teams volgend jaar te faciliteren om te gaan.

4. Organisatorische en financiële aspecten

Uw raad heeft in het raadsbesluit van 6 oktober 2015 de raads werkgroep Twinning Ishøj mandaat gegeven binnen de begroting uitvoering te geven aan de stedenband. Door de twinning coördinator is, zoals afgesproken met uw raad, een “protocol ter regeling van de kosten rondom de stedenband met de gemeente Ishøj, Denemarken”

voorbereid. Dit om voor alle betrokkenen helderheid en transparantie te verkrijgen. Dit protocol zal op korte termijn worden vastgesteld.

Vanaf 2016 is € 9000,- in de begroting opgenomen voor de stedenband Ishøj. De uitvoering vergt een goede organisatie en dus veel tijd. Er is dus ook rekening gehouden met ambtelijke uren. Vanuit de griffie is hiervoor 50 uur gereserveerd, vanuit de ambtelijke organisatie is ook nog eens 100 uur gereserveerd. Deze 100 uur zijn voor de twinning-coördinator, die de feitelijke bezoeken organiseert. De uren die gevraagd worden van vak afdelingen bij een concreet bezoek zijn hierbij niet meegenomen.

In 2016 is een kleine € 6000,- uitgegeven aan de uitwisselingsbezoeken. Dat betekent dat ruim € 3000,- van het budget niet besteed is.

Voor wat betreft de ambtelijke uren is in 2016 gebleken dat de coördinatie-uren hard nodig zijn (met pieken van inzet voor concrete bezoeken) en dat de uren die gereserveerd zijn voor de griffie ruim berekend zijn, aangezien daar geen specifieke taken rondom de twinning belegd zijn.

5. Wat heeft de twinning opgeleverd?

Het afgelopen jaar heeft vooral in het teken van kennismaking gestaan. Zowel bestuurlijk als ambtelijk zijn contacten gelegd. Deze contacten zijn altijd op een bijzonder prettige manier verlopen en bieden een basis deze de komende tijd uit te bouwen. Het is nog te vroeg om aan te geven dat we daadwerkelijk zaken vanuit Ishøj hebben geleerd en overgenomen. Wel is ervaren dat de uitwisseling bijdraagt aan het gevoel dat we in een grotere wereld leven en dat vele uitdagingen waar we ons voor gesteld staan, niet alleen hier spelen maar ook elders. Dit werkt relativerend en aan de andere kant geeft het ook de inspiratie (waar mogelijk samen) deze uitdagingen met hernieuwde energie aan te gaan.

Na het bezoek aan de Pracht heeft Ishøj verzocht naar Waalre te kunnen komen om te leren hoe wij met een aantal onderwerpen op het terrein van Zorg omgaan. Wij zijn er van overtuigd dat onze partnerstad hier iets van ons kan leren. Wij hopen in de toekomst dat wij ook op specifieke onderwerpen zaken van Ishøj kunnen leren. Zonder dat in 2016 concreet zaken zijn overgenomen bestaat het vertrouwen dat dit in de toekomst wel het geval zal zijn.

Verder is een aantal zaken geleerd in de rand voorwaardelijke sfeer: Wat is nodig om een succesvolle uitwisseling te organiseren? En, er kan meer publiciteit gegeven worden aan uitwisselingen.

Tenslotte is met uw raad afgesproken dat de werkgroep Twinning Ishøj de stedenband met Ishøj na 5 jaar evalueert en op basis hiervan de raad een voorstel zal doen de stedenband al dan niet te continueren.

Waalre, 13 maart 2017

De raads werkgroep Twinning Ishøj,

Kees de Zeeuw,
voorzitter.